

Goedkeuring van het op 23 juni 1971 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende de bescherming van de vertegenwoordigers van de werknemers in de onderneming en de hun te verlenen faciliteiten (Verdrag nr. 135 aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar zesenvijftigste zitting), met Aanbeveling nr. 143 (Trb. 1971, 207 resp. 1973, 41, rubriek J)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Op 19 februari 1974 gaven 30 leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal overeenkomstig artikel 61 van de Grondwet de wens te kennen, dat het op 23 juni 1971 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende de bescherming van de vertegenwoordigers van de werknemers in de onderneming en de hun te verlenen faciliteiten (Verdrag nr. 135 aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar zesenvijftigste zitting), met Aanbeveling nr. 143 (overgelegd aan de beide Kamers der Staten-Generaal bij brieven van 30 januari 1974, Bijl. *Hand. I*, 1973/74, nr. 64 en Bijl. *Hand. II*, 1973/74 - 12 809 (R 939), aan de uitdrukkelijke goedkeuring der Staten-Generaal zou worden onderworpen. Het bijgaande ontwerp van Rijkswet strekt daartoe. Ter toelichting mogen de ondergetekenden hieronder de toelichtende nota doen volgen, welke bij de bovenbedoelde brieven was gevoegd, en aan welke inhoud zij slechts hebben toe te voegen, dat de in toelichting ter sprake gebrachte adviesaanvraag, zoals bekendgemaakt is, onlangs tot de Sociaal-Economische Raad is gericht.

„Verdrag nr. 135

Door de Internationale Arbeidsconferentie is op haar zesenvijftigste zitting in juni 1971 aangenomen het Verdrag betreffende de bescherming van de vertegenwoordigers van de werknemers in de onderneming en de hun te verlenen faciliteiten. Het verdrag heeft uitsluitend betrekking op die werknemers-vertegenwoordigers die werkzaam zijn in de onderneming waar zij hun vertegenwoordigende functie uitoefenen.

Het verdrag bevat in hoofdzaak een regeling die erop is gericht deze vertegenwoordigers van de werknemers te beschermen tegen discriminatoire maatregelen op grond van hun kwaliteit van vertegenwoordiger of hun lidmaatschap van een vakvereniging, en tevens een regeling die beoogt deze vertegenwoordigers van de werknemers zodanige faciliteiten te verlenen, dat zij hun functie snel en doeltreffend kunnen vervullen.

Het verdrag wijst verschillende mogelijkheden aan, waardoor zijn bepalingen kunnen worden gewaarborgd, namelijk de nationale wetgeving, collectieve arbeidsovereenkomst of iedere andere manier die in overeenstemming is met de nationale praktijk.

De Nederlandse Regering heeft in zoverre reeds aan de bepalingen van het verdrag voldaan, dat met betrekking tot de in het verdrag vermelde, door de werknemers in de onderneming gekozen vertegenwoordigers de nodige voorschriften zijn gegeven in de Wet op de ondernemingsraden (*Stb.* 1971, 54). Het vereiste van artikel 1 van het verdrag - de bescherming tegen benadeling met inbegrip van ontslag - is neergelegd in artikel 21 van de Wet op de ondernemingsraden en het vereiste van artikel 2 van het verdrag - het geven van faciliteiten - in de artikelen 16, 17, 18 en 19 van die wet.

Voor zover het betreft de in het verdrag genoemde, door de vakverenigingen benoemde of gekozen vertegenwoordigers, kent ons land geen wettelijke regeling, omdat daaraan tot nu toe nog geen behoefte is gebleken.

Waarborging van de verdragsbepalingen kan ook via een regeling door partijen in de vorm van collectieve arbeidsovereenkomsten plaatsvinden.

In een aantal collectieve arbeidsovereenkomsten zijn bepalingen opgenomen, die de positie van de vertegenwoordigers van vakverenigingen regelen en de basis vormen voor faciliteiten die hun op het niveau van de onderneming worden verleend.

Dit neemt niet weg dat het, zoals reeds bekendgemaakt is, in het voornemen van de Regering ligt binnenkort nog een adviesaanvraag tot de Sociaal-Economische Raad te richten omtrent de wenselijkheid van een wettelijke regeling van het bedrijvenwerk, met name ter zake van de faciliteiten die daarvoor zouden moeten worden verleend.

Gelet op het bovenstaande acht de Regering het wenselijk dat Nederland bij het onderhavige verdrag partij wordt.

Suriname kent eveneens geen wettelijke regeling voor de in het verdrag genoemde, door de vakverenigingen benoemde of gekozen vertegenwoordigers. De in de onderneming werkzame vakbondsvertegenwoordiger is een figuur die in Suriname thans nog wel voorkomt al worden vakbondsvertegenwoordigers nu meer dan voorheen aangetrokken uit het kader buiten de onderneming. Naar de Surinaamse regering gebleken is bestaat er op korte termijn geen behoefte de positie van deze vertegenwoordigers, ten einde hun een genoegzame bescherming te waarborgen, bij de wet te regelen.

Voorshands geeft zij de voorkeur aan het overlaten van de te treffen voorzieningen aan partijen bij collectieve arbeidsovereenkomsten (of arbeidsreglement) boven een wettelijke regeling.

Dit neemt overigens naar de mening van de Surinaamse regering niet weg dat een wettelijke regeling van de materie in de toekomst nodig kan blijken door de ontwikkeling van de werknemersvertegenwoordiging in Suriname.

De Surinaamse regering zou, gelet hierop, het onderhavige verdrag gaarne op haar land van toepassing doen zijn.

In de Nederlandse Antillen is het usance dat partijen bij het sluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten de regelingen die het verdrag geeft, indien zulks noodzakelijk lijkt, daarin opnemen; vast omliggende voorschriften ten aanzien van de door het verdrag aangegeven richtlijnen bestaan er in de Nederlandse Antillen nochtans niet. In verband daarmee acht de regering van de Nederlandse Antillen medegelding van het verdrag voor haar land voorshands niet wenselijk.

Aanbeveling nr. 143

Naast Verdrag nr. 135 werd door de Internationale Arbeidsconferentie een Aanbeveling (nr. 143) aangenomen. In deze aanbeveling wordt nader ingegaan op de twee hoofdpunten van het verdrag, de bescherming van de werknemers-vertegenwoordigers in de onderneming (hoofdstuk III) en de verlening aan hen van bepaalde faciliteiten (hoofdstuk IV). Voor gekozen ondernemingsraadleden zijn de meeste punten van de aanbeveling reeds gerealiseerd in de Wet op de ondernemingsraden (*Stb.* 1971, 54). Voor zover daaraan behoefte bestaat kunnen

bij de wet of in collectieve arbeidsovereenkomsten nadere regelingen worden getroffen.

In een aantal collectieve arbeidsovereenkomsten zijn voorzieningen getroffen voor de andere categorieën werknemers-vertegenwoordigers, benoemd of gekozen door vakorganisaties.

In het bovenstaande is reeds herinnerd aan het voornemen van de Regering ter zake een adviesaanvraag tot de SER te richten.

De ondergetekenden kunnen zich derhalve met de onderhavige aanbeveling verenigen.

Ook de regering van Suriname is het eens met de strekking van de aanbeveling. Veel aandacht zal zij besteden aan hoofdstuk III en IV, aangezien zij de bepalingen hiervan van groot belang acht voor de vakbondsleiders.

De regering van de Nederlandse Antillen neemt ten aanzien van de aanbeveling het standpunt in dat zij heeft ingenomen ten aanzien van het verdrag."

De Minister van Sociale Zaken,

J. BOERSMA.

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,

L. J. BRINKHORST.